

باشترین سەرچاوهی دژەئۆكسانەكان

تەر و رەنگ و چێژی تری خۆراك وەكو فلاڤانۆئیدەكان Flavonoids و کارۆتینۆئیدەكان Carotenoids و رەنگەكانی تر كە لەسەوزە و میوهی جۆراڤۆردا بەدی دەكرێن وەكو رەنگە سورەكە تەماتە و شووتی و فەراولە، رەنگەكانی كالك، رەنگە زەرد و نارنجییەكە گێژەر و لیمۆ و پرتەقال..تاد. چێژ و رەنگە دەستكردهكان Artificial colors كە لەپێشەسازی خۆراكدا بەكاردهێنرێن نەك، هەر سەرچاوه نین بۆ مادده دژەئۆكسانەكان، بەلكو لەرووی تەندروستییهوه هەرگیز پەسند ناكړین.

لەدەرەوهی لەشدا تەنیا یەك شوین هەیه كە تێكەڵبوونێك لەهەموو مادده دژەئۆكسانەكان Antioxidants لەخۆبگرێت، ئەو ماددانە یە كە بایهخێكی تەندروستی زۆر گەورەیان هەیه. ئەم شوینە خۆی لەخۆراكێكی بالانسدا دەبیتتەوه كە پێكهايتی بەتەواوی سروشتی ییت، ئۆرگانیک ییت و بەهێچ كردارێكی فیزیایی یان كیمیایی مامەڵە ی لەگەڵدا نەكراییت Unprocessed بەتایبەتی لەپێشەسازی خۆراكدا. ئیتمە جگە لەفیتامین E و فیتامین C و بیبتاكارۆتین Bta- و كاروتەنە carotene و گلوتاتسایون Gutathione پیویستمان بە گروپی تر لە دژەئۆكسانەكان هەیه بۆ پاراستنی تەندروستی، جۆری

سوودەكانی تری

تەری Grapes پێكهايتووه لەئاو ۸۲٪، گلۆسیهكان ۱۶٪، خوینی كاتزایی، پۆتاسیۆم، ئاسن، بۆرۆن Boron، سیلینیۆم، فیتامین PP، فیتامین B1, B2, B5, B6. تری وشككراو یان مینۆز پزێیهكی بەرزى لەشەكر و ئاسن و پۆتاسیۆم تێدايه، لەگەڵ برێكی فیتامین A و فیتامین B. خواردنی تری كارێگەرێیه خراپەكانی تیشكی سەرووی وەنەوشەیی ناو تیشكی خۆر لەسەر پێستدا پووچەڵ دەكاتەوه وەكو زووپیربونی پێست و لۆچیبون و شێرپەنجە ییت، هەرەها لەش لەتووشبوون بەگەلێك جۆری شێرپەنجە دەپارێزێت، بەهۆی ئەو مادده دژەئۆكسانەكانی كە لەتێدان خانە ساغەكان بەكارێگەرێیه دەرەكی و ناوەكییەكانەوه ناگۆرێن بۆ خانە شێرپەنجەیی. تری بەتایبەتی تری رەش تا رادیهكی زۆر دڵ و بۆرپیهكانی خوین لەنەخۆشی دەپارێزێت، ئەمەش دەگەریتتەوه بۆ كاتزای سیلینیۆم Selenium و مادده دژەئۆكسانەكانی ناو تری وەكو فلاڤانۆئیدەكان Flavonoids كە ماددهی كۆلاجینی ناو دیواری بۆرپیهكانی خوین دەپارێزێن كە گرنگە بۆ دروستی و پتەوی خوینبەرەكان. خواردنی تری، سستى بەرگری لەش دژی بەكتیریا و فایرۆس و كەرۆوهكان بەهێز دەكات. ئەوه ماوه بلیین كە تری لەبەر ئەوهی كە پزێیهكی بەرزى لەشەكری میوه یان فرکتۆز Fructose تێدايه، ئەو كەسانە كە نەخۆشی شەكرەیان هەیه یان كێشیان زیاده یان قەلەون باشترە كە تری بەكەمی بخۆن.

بەهای خۆراكی گۆشتی قەل

گۆشتی قەل Turkey سەرچاوهیهكی باشە بۆ پزۆتین، هەر ۱۰۰ گرام نزیكەى ۱۶٪ ی پزۆتینی پزۆزانە لەپزۆتین دا بین دەكات، پزۆیهی چەورییه تێرەكانی نیو ئەوئەندیه كە لەگۆشتی سوردا هەیه، گۆشتی قەلەمون پزۆیهكی باش لەكاتزای سیلینیۆم Selenium لەخۆدەگرێت كە دەكاتە نزیكەى ۴۷٪ ی پزۆتینی پزۆزانە لەهەر ۱۰۰ گرامدا، سیلینیۆم زۆر گرنگە بۆ تەندروستی، چونكە لەچەندین پزۆیهی گەورەى كرادری میتابۆلیزمدا بەشدارى كارای هەیه، بۆ نموونه میتابۆلیزمی هۆرمۆنەكانی گلاندی دەرەقی، سستى بەرگری گۆشتی لەش و ئەو بەرگرییهی لەش كە پشست بەمادده دژەئۆكسانەكان دەبەستێت، بەمەشەوه لەش لەتووشبوون بەشێرپەنجە دەپارێزێت. گۆشتی قەلەمون سەرچاوهیهكی باشە بۆ فیتامین B6 و نیاسین Niacin لەكۆمەڵەى فیتامین B كە لەئاو دەتوێنەوه زۆر گرنگن بۆ بەرهههێنانی وزە لە لەشدا. فیتامین B6 زۆر گرنگە لەكرداری مامەڵەكردنی لەش لەگەڵ خۆراكی كاربۆهیدراتیدا (نیشاستە و شەكرەكان) بەتایبەتیش گلايكۆجین كە شەكری چركراوه لەخانەكانی ماسۆولكە و جگەردا خەزن دەكرێت. ئەم فیتامینە لەگەڵ فیتامین B12 پزۆلیان هەیه بۆ پزۆگرتن لەكۆبوونەوهی ماددهی هۆمۆسیستین Homocysteine كە ماددهیهكی زیانبەخشە بۆ دیواری بۆرپیهكانی خوین و تووشبوون بەنەخۆشی لەكۆئەندامی دڵ و سورپاندا. هەر ۱۰۰ گرام گۆشتی قەلەمون نزیكەى ۲۷٪ ی پزۆتینی پزۆزانە لەفیتامین B6 لەخۆدەگرێت.

حەفت خاى گرنگ سەبارەت بە ئاۋ

بەخواردنەوئەى برېنكى باشى ئاۋ تواناى مەشقى وەرزىشەت باشتر دەبەت و زىاتر بەرگەى ماندووبوون دەگرەت. ئاۋ وەكو كرەمىكى سروسەتى جوانكارى واىە بۇ پەست، گەنجتر دەبەت بەرچاۋ، ئەگەرى لۇچبوون كەمتر دەكاتەو، ھاتوچۇى خوئەن بۇ پەست باشتر دەكات بەمەشەپە پەست گەشتر دەبەت. لە گەل كارەگەرى رەشالئى رەوەكەدا ئاۋ زۇر پەستە بۇ كرادارى ھەسكردنى خۇراك. ئاۋ ماددە پاشەپەزەى ھەرس ئەكرەوكان دەتەبەتەو و بەنەرمى لەناۋ رەخۇلەدا جوولەيان پەدەكات، بەمەشەو رەنگا لەقەزى و گرافتەكانى ترى كۇلۇن دەگرەت. ئاۋ ئەگەرى دروسەتوونى بەردى گورچەلەم دەكاتەو، ئاۋ خوئەكان و كانزايەكان لەناۋ مەزدا رۇنتر دەكات و رەنگا دەگرەت لەدروسەتوونى كرەستالئى رەق واتە بەردى گورچەلە، بەردى گورچەلە لەناۋ مەزى رەوندا دروسەت ناىت، بۇ ئەم مەبەستە رۇزانە برى زىاترى ئاۋ بەخۇرەو.

ئاۋ تەكراى مەتابولەزم Metabolism بەرزەدەكاتەو و ھەستى تەبەوون زىاد دەكات، ئەمەش يارمەتەدەرە بۇ كۇنترۇلكرەنى كەشى لەش، پەش ھەر جەمەكى خۇراك پەرداخەكى گەورە ئاۋ بەخۇرەو بەمەبەستى كەمتر خوارەن و زو ھەسكردن بەتەبەوون. ئاۋ وزە بەبەتتر دەكات، بۇ نەونە ھەست بەبەتترى و ماندووبوون دەكەت لەكاتى كەمبەونەوئەى ئاۋ لە لەشدا لەكاتەى كە ئاۋ يارمەتى گواستەنەوئەى نۇكسەن و ماددە خۇراكەى گرنگەكان لەرەنگاى خوئەن بۇ ھەموو خانەكانى لەش دەكات. ئەگەر برى تەواوى ئاۋ بەخۇتەو ئەوا قورسايى زۇر ناكەوتتە سەر دل بۇ پەمەكرەنى خوئەن بۇ ھەموو بەشەكانى لەش. ئاۋ شەكەتى دەروونى يان سترەس سووك دەكات، ۸۵/۸۰ نى شانەكانى مەشك لەئاۋ پەكەتو، بۇيە كەمبەونەوئەى ئاۋ لە لەشدا لەش و مەشك تووشى سترەس دەكات. خوارەنەوئەى ئاۋ تۇنى ماسولەكان باشتر دەكات و جوگەكان تەر دەكات.

خۇراكى كاربۇھىدراى و نەخۇشى دل

لەو كاتەى كە باس لەگىرانى خوئەبەرەكان يان تووشبوونيان بەرەقبوون Arteriosclerosis دەكرەت بەگەشى بىر لەو خۇراكە دەكەبەنەو كە كەشى لەشمان زىاد دەكەن وەكو خۇراكى خەرا و مەشكى سووركارا لەزەت و پەتزا، لەبەر ئەوئەى كە چەورەبە تەرەكان لەخۇدەگرن كە ھۇكارى گەورەن بۇ تووشبوون بەنەخۇشى خوئەبەرەكانى دل، بەلام بەگورەى چەندەن توئەبەوئەى زانستى دەكرەتوئەو كە تەنبا چەورەبە خراپەكان نەن كە دەبەنە ئەگەرى نەشەتنى چەنەكى چەورى لەسەر ناوئەشى خوئەبەرەكان، بەلكو ئەو خۇراكەنى كە رەزەبەكى بەرز لەكاربۇھىدراى سادەكان Simple carbohydrates لەخۇدەگرن وەكو برەنجى سەبى، نان يان سەموون بەناردى سەر، پەتاتە، ھەرەھا شەكرەكان ئەگەرى تووشبوون بەنەخۇشى دل زىاد دەكەن، چونكە ئەو كەسانەى كە رۇزانە برېنكى زۇر لەخۇراكە كاربۇھىدراى سادەكان دەخۇن و بەجوولەو مەشقى وەرزىشى وزەى زىاد سەر ناكەن، ئەوا لەوانەبە كە كەشى لەشمان زىاد پەت يان دوچارى قەلەوى بىن، قەلەوئەش ھۇكارىكى زەقە لەپال تووشبوون بەنەخۇشى دل و شەكرە و بەرزبوونەوئەى پەستانى خوئەن.

بەھامى خۇراكى سەو ئە چەترە خۇشەكەى زىاترە

بەگومان گوتت لەو گوتەبە بوو كە دەبەت (رۇزانە خوارەنى يەك سەو لەدەكتۇر دوورت دەكاتەو) چونكە سەو Apple بەھابەكى خۇراكى بەرزى ھەبە. سەو وزەبەكى كەم لەخۇدەگرەت، لە گەل رەزەبەكى باشى رەشال كە دەكاتە ۴ گرام لەسەوئەكى مام ناوئەبەدا، ھەرەھا چەندەن فەتامەن و كانزا. كە سەو بەتفرەو دەخۇت، ئەوا چوار گرام رەشالئى رەوئەكى وەردەگرەت، تفرى سەو جگە لەرەشال چەندەن مادەى دژەنۇكسانى Antioxidants سروسەتى تەدبا بەناوى بافلاقانۇبەدەكان Bioflavonoids كە رۇلەيان ھەبە بۇ دابەزانەنى ناستى كۇلەسەتەرەو و پاراسەتنى تەندروسەتى سەبەكان، ھەرەھا ماددە پۇلەفەنۇلەكەكان Polyphenols كە تەندروسەتى مەوۇف لەكرەارى نۇكسان دەپارەن. كرادارى نۇكسان Oxidation زىانى زۇر بەلەش لەسەر ناستى خانە دەگەبەنى و كارەگەرى خراپ دەكاتە سەر خودى DNA لەناۋ ناوكى خانەدا، كە زۇر جار دەبەتە ئەگەرى دابەشەبوونەكى كۇنترۇلەكرەوى خانە كە ئەمەش سەرەتەى سەرەلەدانى شەپەنەبە. جگە لەمانە، لىكۇلەنەوئەكان جەخت لەسەر ئەمە دەكەنەو كە خوارەنى سەو مەوۇف لەنەخۇشى دل دەپارەت و سەو سەفەتى دژەشەپەنەبە ھەبە، وا باشترە كە سەو ئاۋا بەخورەت و زۇر وەدە نەكرەت، چونكە بەوردكرەن ھەندەك لەماددە گرنگە خۇراكەكان تەكەشەكەن.

قزپوتانەوۈ لەپاش تەمەنى 50 سائىدا

قزپوتانەوۈى ھۆرمۇنى زياتر لەپياواندا پرودەدات، ھۆكارىكى زىگماكى لەپالە، برىتتېيە لەزىياد ھەلۈەرىنى قز و نەھاتنەوۈى لەئەنجامى چەند ھۆكارىك بەيەكەو، لەمانە ھۆكارى زىگماكى و ھۆرمۇنەكانى نېرىنەيى (ئەندروژىنەكان Androgens). نىزىكى ۴۰% نىزىكى ۴۰% نافرەتانىش دوچارى ئەم گرتتە دەبنەو. لەزۆرىيە پىاۈ توششوبوۈكاندا، قز لەلاى پىشەوۈ و تۆقى سەردا ھەلۈەرى، كەچى قزى لا تەنىشتەكان و پاشەوۈى سەر ھەرگىز ھەلۈەرىت. ھەندىك جار زاراۋى قز ھەلۈەرىنى نېرىنەيى بۇ ئەم گرتتە بەكاردەھىنرت كە زاراۋەكى ھەلۈەرى، چونكە گرتتەكە لەھەر دوو نىر و مىدا بەدى دەكرىت، بەلام لەھەردوۈكىياندا ھۆرمۇنى نېرىنەيى ھۆكارىكى زەق و سەرەكىيە. لەھەندىك پىاۈ و لەزۆرىيە نافرەتانا كە دوچارى گرتتەكە دەبنەو، تەنكبوۈنى قز بەگشتى (Diffuse Hair Loss) تىببىنى دەكرى كە زياتر لەتۆقى سەردا پرودەدات لەو كاتەى. تا نىستا ھىچ چارەسەرىكى بنەرتى بۇ ئەم كىشەيە نەدۆزراۋتەو.

ئەگەر كەم بخەويت لەوانەيە كە كىشت زىاد بكات

ئەم راستىيە زانستىيە سەلمىنراۋە كە پىۋەندى لەنپوان كەم خەوتن و زىادبوۈنى كىشى لەشدا ھەيە. نووستن كەمتر لە ۴ كاتزىمىر لەماۋى ۲۴ كاتزىمىر دەبىتتە ھۆى زىادبوۈنى كىشى لەش بەرپۆزى ۷۰%. ھەرۋەھا نووستن بۇ ماۋى ۵ كاتزىمىر ئەگەرى زىادبوۈنى كىش بەرپۆزى ۵۰% زىاد دەكات، لەكاتىكدا ئەگەرى زىادبوۈنى كىشى لەش دەگاتە ۲۰% لەو كەسانەى كە كەمتر لە ۶ كاتزىمىر دەخەون. ئەگەرچى لەش برىكى كەمى كالورى لەكاتى نووستندا دەسووتىن، بەلام كەم خەوتنى درىزخايەن كارىگەرى دەكاتە سەر چۆنىيەتى مامەلەكردى مىشك لەگەل ئارەزوۈى خوارندە. كەم نووستن دەبىتتە ئەگەرى دابەزىنى لىپتىن Leptin، ئەو پروتىنەى كە ئارەزوۈى خواردن دادەمركىنن، بەمەشەوۈە كارىگەرى دەكاتە سەر تواناى مىشك بۇ دىياركردى كاتى وازھىنان لەخواردن يان كاتى ھەستكردن بەتېرىبون. لەھەمان كاتىشدا، كەم نووستن دەبىتتە ھۆى بەرزبونەوۈى ناستى ھۆرمۇنى گرېلېن Grehlin، ئەو ھۆرمۇنەى كە وا لەمرۆف دەكات زياتر بەئارەزوۈى كراۋە بەردەوام بىت لەسەر خواردن. جگە لەمانە، كەم نووستن كارىگەرى دەكاتە سەر تواناى ھەر كەسىك بۇ برپاردانىكى تەواۋ سەبارەت بەجۆر و چەندىتى و چۆنىيەتى خواردن كە زۇر جار خۇراكى ناتەندروسىتسىيانە دەخۇن بەتايىبەتى لەكاتى ھەستكردن بەھىلاكى و بىھىزى لەئەنجامى كەم نووستندا، ئەمەش زۇر جار دەبىتتە ئەگەرى زىادبوۈنى كىشى لەش.

ھەستكردن بە شەكەتى جەستەيى لە بەيانىاندا

ھەستكردن بەماندوۈبون و بىچ تاقەتى بەيانىان Morning lethargy ھەر لەپاش لەخەو ھەلساندا ۋەكو دزىك پالئەر و ھاندەرت بۇ ھەر چالاكىيەك لىدەبات. گرنگترىن ھۆكارەكانى شەكەتى بەدەنى بەيانىان برىتتىن لە: نەخۇشى شەكرە، ھەلۈەرىن و دابەزىنى ناستى شەكرى خۇن، بەرگەنە گرتنى ھەندىك جۆرى خۇراك، خەمۇكى، بەكارھىتانى ھەندىك دەرمانى ۋەكو دەرمانە ئارامبەخشەكان و دژەھەستەۋەرىيەكان، زىاد خۇھىلاكردن بەكار و پىۋىستى زۇر بەھەسانەوۈ و پشودان. لە DNA ناۋ ناۋكى خانەكانماندا ۋەكو خەمۇكى ھىچ جىننىك تايىبەت بەھەستكردن بەماندوۈبون نىيە، بەلام زۇر جار ھەلۈەرىستەكان لەمرۆفكەوۈ بۇ مرۆفكىكى تر ۋەكو بەكتىريا دەگوازىتتەوۈ جا لەسنورى خىزان يان لەھەر گرۈۋىيىكدا. بۇيە ئەگەر كەسانى دەورۈبەرت تەمەل و بەردەوام خەرىكى دانىشتن و ھەسانەوۈ بن، ئەوا بتەوۈ و نەتەوۈ كەم يان زۇر ھەر كارىگەرىان بۇ تۆ دەبىت. ھەندىك جار، نەك ھەموو جارنىك، ناستانترە كە ھىچ كارنىك نەكەت، بەلام زۆرىيە ئەو كەسانەى كە دوچارى ئەم گرتتە دەبن ھىستا پالئەرىان دەبىت بۇ ھەندىك چالاكى بچوۈك، بۇ نمونە كردنەوۈ و پشكىنىنى شتەكانى ناۋ سەلاچە يان چۈنە دەروە بۇ پىياسەيەكى كورت.

ھەر 3 مانگ جاريك فلچەي ددانت بگۆرە!

شوشىتىنى پوك و ددانەكان بە فلچە و مەعجونى ددان بە شىئويەھىكى دروست Proper Brushing يەكجار گرنگە بۇ تەندروستى. بۇ خۇپاراستن لەكلۇربوون، رۇژانە بەلاى كەم دوو جار ددانەكانت بە فلچە و مەعجون بشۇ. زۆر كەس وا بىردەكەنەھە كە ناو دەم ھىچ مىكرۇئىكى تىدا نىيە كەچى لەراستىدا ناو دەم پەر لەمىكرۇب، بەلام ناو پۇشى دەم دوچارى ھەوكردن نايت، چونكە بەرگرى ھەبە و ھىچ كەلئىنك يان برىنك نىيە كە مىكرۇب بەناويدا دەريازىت بۇ ناو پۇشى دەم و ھەوكردن پەيدا بكات. شوشىتىنى ددانەكان ھەر ئەو نىيە كە بە فلچە و مەعجون بىانشۇرت، بەلكو گرنگ ئەويە كە چۆن دەيانشۇرت، كام جۆرى فلچە و كام جۆرى مەعجون ددان بەكاردەھىت. زۆرىەي خەلك ددانەكانىيان زۆر بەتوندى و زۆر بەخىرايى و بۇ ماويەھىكى كەم دەشۇن بۇيە ھەندىك شوئىن بەر فلچە ناكەوئت واتە ھەندىك شوئىن لەددان و كەلئىسەكان پاك نابنەھە. جگە لەددانەكان، پوك و زمانىش بەنەرمى دامالە

بەگۆشەي ۴۵ پلەھو بەجولەھىەكى بازنەھى بۇ ۱۰ جار لەھەر شوئىنكى دانانى فلچەدا، پاشان فلچەكە بگوازەھە و بەھەمان شىئويە سەرەھە بىجولئىنە، ئىنجا ديوى ناوھەي ددانەكان و پوك بەھەمان شىئو بەشۇ. جولااندەھە بۇ پىش و پاش تەنيا لەسەر ددانە ھارەپەكانسا ئەنجام بەد. فلچەي گونجاو ھەلبۇزە بە تالە نايۇنى نەرم كە كۆتايىەكانىيان تىژ نەب بۇ ئەوھى زيان بەپوك و چىنى سەرەھەي ددانەكان نەگەيەتت. ئەگەر فلچەكەت قۇپا و يان تالەكانى خواربوونەھە، واپاشترە كە چىتر بەكارى نەھىتت، لەمەش باشتر ئەويە كە ھەر ۳ مانگ جاريك فلچەكەت بگۆرتت. بەگۆرەي مەعجون ددانىشەھە، ئەو جۆرە ھەلبۇزە كە مادەي فلۇرايدى Fluoride تىدايە، مەعجونى پزىشكى تەنيا بەيئى رېنمايى دكتورى ددان بەكاربىنە.

بۇ كۆنترۆلكردنى لووتپىژان لە مائەھە

لووتپىژان Epistaxis حالەتتىكى باو، لەزۆرىەي حالەتەكاندا مايەي نارەھەتى و نىگەرانييە زياتر لەوھى كە حالەتتىكى نەخۇشى ترسانك بىت. لەكاتى تووشبوون بەلووتپىژان تا خۆت پىشانى دكتور دەدەيت دەتوانىت كە بەجەند ھەنگاويكى سادە خوئىنەربوونەكە كۆنترۆل بکەيت، بۇ نمونە دانىشتن بەقىتى و خۇ چەماندەھە بۇ لاي پىشەھە، بەم شىئويە پەستانى خوئىن لەناو خوئىنەرەكانى لووتدا كەم دەيئتەھە و رېژەي خوئىنەربوون كەم دەيئتەھە، بەخۇ چەماندەھەش بۇ لاي پىشەھە ئەگەرى قوتدانى خوئىن نامىنى كە دەيئتە ھۇى سووتانەھەي گەدە. بەدوو پەنجە ئەم لا و ئەولاي لووت بۇ ماوھى ۵-۱۰ خولەك بگوشە Pinching و بەرپىگاي دەم ھەناسە ھەرگەر. بۇ رېگرتن لەدوو بارە لووتپىژان، دەستكارى لووت مەكە بەمەبەستى پاككردنەھە، ھەرۇھە بۇ ماويەھىكى زۆر سەرت بۇ خوارەھە مەچەمىنەھە، با ناستى سەرت لەناسى دلت بەرتزرت بىت. ئەگەر پاش ئەم ھەنگاوانە ديسان لووتپىژان پرووېدات، لووت بەتوندى فن كە تاكو لەخوئى مەييو پاك بىتتەھە ئىنجا سپراي دژى گىرانى لووت Decongestant بەكاربىنە، پاشان بەدوو پەنجە لووت بگوشە تا خوئىنەربوون بەتەواوى دەوھستىت ئىنجا سەردانى دكتورى تايبەت بەلووت و قورگ و گوئى بکە. لەھەندىك حالەتتى لووتپىژاندا سەردانى خىزاي دكتور پىويستە، بۇ نمونە ئەگەر خوئىنەربوون بۇ ماوھى پتر لە ۲۰ خولەك مايەھە يان ئەگەر لووتپىژان لەئەنجامى زەبر يان كارەسات يان كەوتن و شكانى لووتدا پرووېدات.

كارىگەرى ئايدز لەسەر پىستدا

ئايدز AIDS يان لەدەستدانى بەرگرى بەدەستھاتوو، نەخۇشىيەكى فايروۇسى كوشندەبە و ھەموو بەشەكانى لەش دەگرېتەھە، پىستىش بەدەر نىيە لەكارىگەرىيەكانى فايروۇسى ئايدز. تووشبووان بەئايدز تا رېژەي ۹۲٪ تووشى نەخۇشى دەبن لەپىستىندا. گرتەكانى پىستى پەيوەست بەھەوكردى HIV جىاوازيان ھەبە لەگەل نىشانەكانى تايبەت بەنەخۇشىەكانى پىست، ھەرۇھە دەستنىشانكردنىشان تا راددەبەك ناسان نىيە. ھەتا ژمارەي خانەكانى CD4 كەمتر بن، ئەوا زياتر گرتى پىستى نانااساي سەرھەلدەھەن و چارەسەرىشيان زەحمەتتر دەيئت. ھەوكردى چەورىي پىست Seborrheic dermatitis باوترىن گرتى پىستە لەئايدزدا. نزيكەي ۵۰%-۷۰٪ تووشبووان چەند نىشانەھىكى تىژ دەبىن ۲-۶ ھەفتە لەپاش گەبىشتى فايروۇسى ئايدز بەلەش. بەھەر حال تەنيا ۲۵٪ ئەم نەخۇشانە نىشانەكانىيان ناوا سەخت دەبن كە واپان لىدەكات بەواي چارەسەرى پزىشكىدا بگەرىن. بەگشتى نىشانەكان برىتتىن لە: تا، لەش داھزان، نازارى جومگە، سەرتىشە، سووتانەھەي قورگ، ناوسانى لىمفە گرېپەكان. ئەگەر فايروۇسەكە زوو پەلامارى دەزگاي دەمار بەدات، ئەوا دەيئتە ئەگەرى ھەوكردى پەردەكانى مېشك و ھەوكردى شانەكانى مېشك لەگەل ھەوكردى دەمارەكانى دەرووبەر. لە ۲۵٪ نەخۇشەكاندا پنتى سوور دەردەكەون لەژېر پىستى بەرى دەست و بەرى پىيەكان و مەلاشورى سەرەھەدا. بەشىئويەھىكى گشتى نىشانەكانى ھەوكردى تىژ بەفايروۇسى ئايدز لەخۇيانەھە بەرەو نەمان دەچن لەماوھى ۲-۳ ھەفتەدا.

